

هنر قلمزنی در ایران

منوچهر حمزه لوی

دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۸۴

پیشینه‌ی هنر قلمزنی در ایران، فلزات و ابزار و مواد مورد استفاده در هنر قلمزنی، روش اجرای هنر قلمزنی از مباحث مورد توجه نگارنده در این اثر می‌باشد.

به بیان نگارنده هنر قلمزنی که از رشته‌های هنرهای سنتی ایران است و در دسته‌بندی در رده‌ی هنرهای صناعی و در گروه فلزکاری قرار دارد، هنری والا در فرهنگ سنتی و هنر معنوی ایرانیان است که با ذوق و اندیشه‌ی هنرمند ایرانی و تأثیر از آداب، سنن، فرهنگ و مذهب، در بیان آرا و عقاید ایرانیان به شکلی زیبا بر روی شیء فلزی نقش بسته و در طی زمان تحولات را پشت سر گذاشته و ماندگاری‌اش را به نسل‌های بعدی انتقال داده است.

به باور نویسنده هنرمند قلمزن در تلاش است تا عناصر تجربیدی را به نمایش بگذارد تا در پی آن به جنبه‌های عاطفی، مذهبی و فرهنگی دست یابد.

وی معتقد است نقوشی که در طی زمان بر روی فلزات نقش بسته، در هر دوره، دستخوش تحولات و دگرگونی‌هایی به لحاظ فرم و محتوا شده است. و در پی این دگرگونی‌ها است که در ساخت، فرم و شکل ظرف نیز، با عنایت به تحولات فرهنگی، دینی و سیاسی تغییراتی پدید آمده است.

نگارنده در فصل نخست با ارائه‌ی تاریخچه‌ی کشف فلز و چگونگی دسترسی به آثار به دست آمده فلزی اعم از زرین، سیمین و مسین و با اشاره به اشیایی که بر روی آنها هنر قلمزنی دیده می‌شود به برخی ویژگی‌های نقوش و فرم و اشکال آنها اشاره کرده است. سپس فلزاتی که در هنر قلمزنی کاربرد دارند و هم‌چنین سبک‌ها و شیوه‌های هنر قلمزنی مورد توجه قرار گرفته‌اند. در دو فصل پایانی نیز روش ساخت و اجرا و مواد و ابزار مورد کاربرد در این رشته توضیح داده می‌شود و برخی هنرمندان این رشته به طور اجمال معرفی می‌شوند.

آنچه در این کتاب، نگارنده بر آن اشاره می‌کند بیانگر قدمت هنر قلمزنی در ایران است؛ هنری که از هزاره پیش از میلاد در ایران رواج داشته است و نشان دهنده‌ی تجربه‌های هنرمندان ایرانی در طول زمان است.